

RS AU § 107 Färdplan God och Nära vård

Ärendenummer: RS 2021/566

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen har tagit del av den reviderade färdplanen och beslutar att stå bakom den och det fortsatta omställningsarbetet.

Sammanfattning

Region Gotland står inför mycket stora utmaningar. En större andel av befolkningen är äldre, många människor har kroniska sjukdomar och dagens levnadsvanor gör att fler än tidigare blir sjuka. Framsteg inom medicin och teknik gör att det finns behandlingar för fler sjukdomar och åkommor. Sammantaget innebär det ett kraftigt ökat vård- och omsorgsbehov samtidigt som det är brist på resurser i form av medarbetare, pengar och lokaler. Utmaningarna delas med andra regioner och kommuner, men är särskilt stor på Gotland. Nationellt pågår en rörelse benämnd ”God och Nära vård” som adresserar den omställning som hälso- och sjukvården behöver göra i samarbete med omsorgen. Utifrån Gotlands greppbarhet kunde tidigt konstateras att en omställning av hälso- och sjukvården, oavsett dess komplexitet och stora utmaningar, inte i kommer att räcka. Inflödet till vården och omsorgen måste minska möjligheten att påverka inflödet finns i hög grad även utanför dessa verksamheter. Inom hälso- och sjukvården och omsorgen pågår arbete med att exempelvis förändra arbetssätt, korta vård- och ledtider, förbättra samordning m.m. Utmaningarna kommer att innebära behov av svåra politiska prioriteringar.

Det lokala arbetet benämns Hälsa genom hela livet – God och Nära vård. En målbild och färdplan för arbetet har tagits fram. Färdplanen har nu reviderats för tredje gången, fem förflyttningsområden pekas ut:

- Öka människors delaktighet
- Arbeta mer hälsofrämjande
- Stärka primärvården
- Främja egenvård
- Samordna vård och omsorg

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att arbetet med omställning till Hälsa genom hela livet är angeläget och behöver fortsätta ske i samverkan.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer vidare att ett politiskt långsiktigt ägandeskap i respektive politiskt forum är avgörande för att omställningen ska lyckas. Att berörda politiska forum aktivt ställer sig bakom stärker förutsättningarna.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att beslutet är förenligt med gällande lagstiftning samt överensstämmande med genomförda och kommande lagstiftningsförändringar på området.

2. Ekonomiskt perspektiv

Omställningen till god och nära vård handlar primärt om att ställa om för att klara att erbjuda ett välfärdssystem utifrån de behov som finns i befolkningen. Bedömningen är att omställningen har stor ekonomisk påverkan. Det finns behov av kortsiktig finansiering av ”puckel kostnader”, finansiering av införandeperioder innan effekter ses och för att möjliggöra att testa nya arbetssätt etc. Det finns också behov av stadigvarande stärkt finansiering och prioritering av hälsofrämjande insatser. Denna omDispositioner behöver ske såväl inom förvaltningarna, både avseende ekonomi och i praktisk verksamhetsplanering, som på regionövergripande nivå för att förändring ska ske. Respektive förvaltning/nämnd ansvarar för att lyfta behov i ordinarie budgetprocess. Statsbidrag i form av överenskommelser mellan staten och Sveriges kommuner och regioner (SKR) är en viktig kortsiktig finansieringskälla som förvaltningarna kan disponera.

God ekonomisk hushållning beaktas som horisontellt perspektiv i arbetet.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att omställningen har konsekvenser för barn och unga både på individuell nivå och som grupp. Ett starkt hälsosystem fokuserar särskilt på hälsofrämjande och förebyggande insatser för barn och unga. Flera aktiviteter i färdplanen riktas särskilt till barn och unga för att stärka deras förutsättningar för god hälsa genom hela livet. Under framtagning av målbild har unga varit delaktiga i processen.

Barnrättsperspektivet beaktas som horisontellt perspektiv i arbetet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att omställningsarbetet har en positiv påverkan avseende jämställdhet. Ett av skälen för omställningen är att hälsan skiljer sig åt mellan grupper. Hälsa analyseras ur flera aspekter dels kön, men också utifrån

könsidentitet, utbildningslängd, hushållsinkomst, ålder, etnicitet och funktionsnedsättning.

Utsatta grupperns intresse beaktas som horisontellt perspektiv i arbetet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att omställningen påverkar hela Gotland. Omställningen har fokus på närhet och att upplevelsen av nära ska utgå från individen. Nära kan vara geografiskt men också relationellt. Bedömningen är att omställningen främst har ett behovsperspektiv, och att geografiskt perspektiv därmed beaktas.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt inom ramen för nuvarande färdplan. Fysisk miljö exempelvis i form av långsiktig samhällsplanering har tydliga kopplingar men ingår i dagsläget inte.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Emma Norrby, verksamhetsutvecklare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Region Gotlands färdplan – God och Nära vård

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-03-23